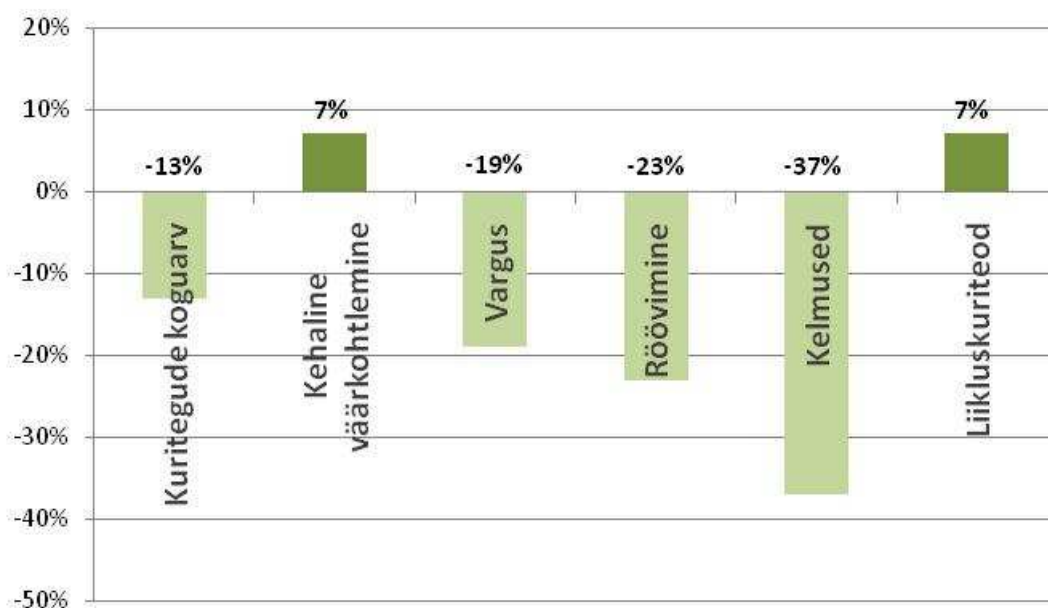

KURITEGEVUSE STATISTIKA
Justiitsministeerium, kriminaalpoliitika osakond

jaanuar-aprill 2011

1. Kuritegevuse baromeeter

Kuritegevuse baromeeter esitab kuritegevuse põhinäitajad lihtsal ja arusaadaval kujul. Baromeeter näitab kuritegevuse trendi: kuritegude arvu kasvu või kahanemist näidatakse võrdluses eelmise aasta sama perioodiga. Võrdlusandmed tuuakse registreeritud kuritegude¹ koguarvu ning mitme enamlevinud kuriteoliigi kohta.

	Jaanuar-aprill		Muutus	
	2010	2011	N	%
Kuritegude üldarv	14830	12953	-1877	-13
Kehaline väärkohtlemine	1356	1445	89	7
Vargused	7352	5978	-1374	-19
Röövimine	196	150	-46	-23
Kelmused	972	610	-362	-37
Liikluskuriteod	893	956	63	7

Ülevaate lisa: Esmakordselt registreeritud kuriteod

¹ Registreeritud kuritegude andmestik moodustub sündmustest, millest on teada antud uurimisasutustele ja prokuratuurile või mis on menetlusasutuste endi poolt avastatud ning mille uurimiseks on alustatud kriminaalmenetlus. Seetõttu on registreeritud kuritegude hulgas ka selliseid sündmusi, mille puhul võib menetluse tulemusena selguda, et tegu ei olnud kuriteoga või ei suudetud kuritegu toime pannud isikut tuvastada või tema süüd tõendada.

Registreeritud kuriteod 2008-2011 (jaanuar-aprill)

Andmed enamlevinud kuriteoliikide kohta (KarS ptk, §)	2008	2009	2010	2011	2011 võrreldes 2010
Kuriteod kokku	16164	14419	14830	12953	-1877
I astme kuriteod	1090	859	615	554	-61
II astme kuriteod	15074	13560	14215	12399	-1816
Isikuvastased kuriteod	2333	1670	1716	1840	124
Tapmine ja mõrv	34	27	24	33	9
Raske tervisekahjustuse tekitamine	55	36	29	28	-1
Ähvardamine	215	120	149	208	59
Kehaline väärkohtlemine	1817	1340	1356	1445	89
Piinamine	25	17	33	23	-10
Vägistamine	65	37	31	24	-7
Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	2	2	23	22	-1
Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine	x	0	11	17	6
Kuriteod perekonna ja alaealiste vastu	143	128	121	147	26
Rahvatervisevastased kuriteod	662	387	315	322	7
Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	121	45	61	35	-26
Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	468	297	227	258	31
Varavastased kuriteod	8301	8566	9180	7358	-1822
Vargus	6303	6770	7352	5978	-1374
Röövimine	288	270	196	150	-46
Omastamine	267	219	252	244	-8
Kuritegeliku vara omandamine hoidmine, turustamine	128	89	104	127	23
Kelmused (§-d 209-213)	934	913	972	610	-362
Asja omavoliline kasutamine	142	103	93	91	-2
Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	22	6	19	11	-8
Avaliku rahu vastased kuriteod	1455	1346	1231	1086	-145
Avaliku korra raske rikkumine	528	373	266	181	-85
Omavoliline sissetung	645	754	726	665	-61
Ametialased kuriteod	78	71	80	66	-14
Õigusemõistmisevastased kuriteod	580	332	194	177	-17
Avaliku usalduse vastased kuriteod	635	565	507	489	-18
Keskkonnavastased kuriteod	10	9	8	11	3
Majandusalased kuriteod	293	213	421	360	-61
Salakaubavedu ning keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu	141	115	284	188	-96
Üldohtlikud kuriteod	182	125	116	98	-18
Liikluskuriteod	1461	975	893	956	63
Mootorsõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis	1405	926	861	909	48
Kaitseteenistuslased kuriteod	2	18	2	6	4

- **Registreeritud kuritegude üldarv** oli nelja kuu võrdluses 2010. aasta näitajast 13% madalam, võrreldes 2009. aastaga oli langus 10%. Kuritegude arv langes kuritegude arv 78-s kuriteoliigis ning kasvas 86 puhul. Kuritegude arv langes eelkõige varavastaste kuritegude vähenemise tõttu, samas enamlevinud kuritegudest kasvas isikuvastaste kuritegude ning liikluskuritegude arv.

3. Suurima kasvuga kuriteoliigid

Kuriteoliik	Reg 2010	Reg 2011	Muutus N	Muutus %
Kehaline väärkohtlemine	1356	1445	89	7
Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	133	209	76	57
Ähvardamine	149	208	59	40
Mootorsõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis	861	909	48	6
Narkootilise ja psühhotropse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	227	258	31	14
Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	104	127	23	22
Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	3	22	19	633
Raamatupidamise kohustuse rikkumine	17	31	14	82
Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine	11	24	13	118

Esitatud on andmed kuriteoliikide kohta, kus kuritegude arv kasvas enam kui 10 kuriteo võrra.

- **Võltsitud maksevahendiga seotud kuritegude** arv kasvas võrreldes 2010. aastaga peaaegu 60% – see kasv on seotud euro kasutuselevõtuga ning sellega seoses ennustatud vastavate kuritegude arvu kasvuga. Raha või muu maksevahendi võltsimisega seotud kuritegusid registreeriti nelja kuuga kokku 16.
- **Kehalise väärkohtlemise** juhtumite arv kasvas võrreldes 2010. aastaga üheteistkümnes maakonnas ning vähenes nelja puhul. Suurim kasv oli Tartumaal ja Harjumaal.

4. Suurima langusega kuriteoliigid

Kuriteoliik	Reg 2010	Reg 2011	Muutus N	Muutus %
Vargus	7352	5978	-1374	-19
Kelmus	741	449	-292	-39
Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	133	37	-96	-72
Salakaubavedu	212	126	-86	-41
Avaliku korra raske rikkumine	266	181	-85	-32
Arvutikelmus	205	139	-66	-32
Omavoliline sissetung	726	665	-61	-8
Röövimine	196	150	-46	-23
Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	84	47	-37	-44
Narkootilise ja psühhotropse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	61	35	-26	-43

Esitatud on andmed kuriteoliikide kohta, kus kuritegude arv vähenes 25 või enama kuriteo võrra.

- **Varguste** arv jäi võrreldes 2010. aastaga enam-vähem samale tasemele ühes maakonnas, vähenes kaheteistkümnes maakonnas ning kasvas kahes. Absoluutarvudes vähenes varguste arv enim Tallinnas (-736 kuritegu), protsentuaalselt aga Läänemaal (-48%).
- **Röövimiste** arvu langus tulenes eelkõige langusest Tallinnas, kus nelja kuuga registreeriti 28 röövimist vähem kui 2010. aastal.

LISA: Esmakordselt registreeritud kuriteod

Käesolev lisamaterjal pärineb peatselt ilmuvast aastaraamatust Kuritegevus Eestis 2010.

Karistusseadustikus on 87 kuriteokoosseisu, mida selle kehtivusaja jooksul ei ole registreeritud (seisuga 31.12.2010). Neist ligi kaks viiendiku moodustavad inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased ning riigivastased kuriteod. Esimest korda registreeriti 2010. aastal kuritegu kaheksas kuriteoliigis, neist kolmel juhul on tegu uue kuriteokoosseisuga, mis jõustusid 2009. aasta lõpul või 2010. aasta jooksul.

Esimest korda registreeritud kuriteod (31.12.2010 seis)

KarS	Kuriteoliik	Kuritegusid
§ 090	Genotsiid	2
§ 157 ²	Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine	55
§ 177 ¹	Alaealise kasutamine erootilise teose valmistamisel	4
§ 178 ¹	Seksuaalse eesmärgiga kokkulepe lapsealisesega kohtumiseks	1
§ 323 ¹	Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine	1
§ 331 ¹	Kohtulahendi täitmata jätmine	1
§ 396	Rahapesu kahtlusest mitteteatamine ja ebaõigete andmete esitamine	1
§ 427	Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine	1

Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine seisneb kinnises kohtumenetluses teatavaks saanud menetlusandmete avaldamises või kohtumäärusega kohaldatud saladuse hoidmise kohustuse rikkumises.

Kohtulahendi täitmata jätmisi registreeriti üks, samuti registreeriti üks **rahapesuga seotud valeandmete esitamise** kuritegu. Valeandmete esitamine rahapesu andmebüroole on karistatav, kui isikut on sama teo eest karistatud väärtekorras.

Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumise kuritegu registreeriti 2010. aastal piloodi tõttu, kes lendas gürokopteriga ilma lennuloata Kärkla lennuväljalt Rootsi (Kivi, 2010).

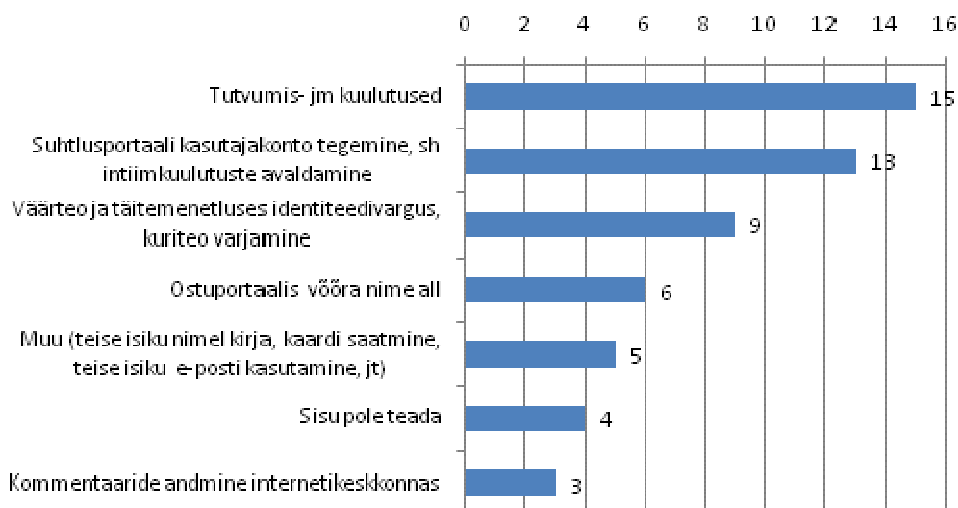
Alaealiste vastu suunatud KarS-i §-de 177¹ ja 178¹ kuritegude registreerimispraktikat on täpsemalt kirjeldatud peatselt ilmavas aastaraamatus Kuritegevus Eestis 2010.

Identiteedivargus

Kõige enam registreeriti esimest korda teise isiku identiteedi ebaseadusliku kasutamise (KarS-i § 157²) ehk identiteedivarguse juhtumeid.² Neid registreeriti 55. Identiteedivargusena käsitletakse üldjuhul kuritegusid, mil kellegi isikuandmeid kasutatakse tema nõusolekuta ning luuakse sel moel isikust vale ettekujutus.

Tüüpiline identiteedivargus seisneb valekonto loomises suhtlus- ja kuulutusteportaalides (nt orkut.com, rate.ee, iha.ee, armuliin.com jt). Esines ka juhtumeid, mil teise inimese nimel avaldati intiimteenuse pakkumise kuulutusi. Enamasti on intiimteenuste pakkumise kuulutused suunatud meestele, kurjategijad on selleks kasutanud oma tuttavate naiste identiteeti ilma nende nõusolekuta. Mitmel korral püüti pääseda võõra nime all esinedes süüteo vastutusest või täitemenetluse kohustuse täitmisest.

² Identiteedivarguse kuriteokoosseis jõustus karistusseadustikus 15.11.2009.

Identiteedivargused kuriteo sisu järgi

Näited identiteedivargustest

Isik müüs internetikeskkonnas telefone, kuid kasutas raha väljapetmiseks kolmanda isiku kontot, mille paroolid oli tuttavalt välja petnud. Isik sai peale identiteedivarguste süüdistuse ka rahapesukuritegudes. Kohus mõistis karistuseks kolm aastat reaalselt vangistust. Tsiviilhagi korras tuleb kannatanutele kokku tasuda 3320 eurot (51 931 krooni).³

Ühel juhul oli tegu kasutajakonto registreerimisega võrgukeskkonnas, kus ilmus kuulutus, et naine soovib leida meestuttavat vanuses 18–30 aastat eesmärgiga üks-kaks korda seksida ning saada endale sponsor. Kasutajakontole oli lisatud naisterahva pilt.

Paaril juhul avaldati soov.ee keskkonnas müügikuulutused politseiteenistujate kontaktidega. Müügiks pakuti lõhkeaineid, detonaatoreid ja kanepitaimi.

Üks 2010. aastal identiteedivarguses süüdi mõistetud isik andis politseile oma venna isikuandmed, kes mõisteti seetõttu süüdi mootorsõiduki juhtimises joobeseisundis.

2010. aasta registreeritud identiteedivargustest tuvastati kahtlustatavana 34 isikut, sh viis alaealist. Kohtusse saadeti 10 identiteedivarguse juhtumit ja 15 kuriteos lõpetati menetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu. Teise isiku identiteedi ebaseadusliku kasutamise eest mõisteti süüdi 5 isikut. Kõik süüdimõistetud olid eesti rahvusest 19–33aastased mehed. Kannatanuteks olid enamasti nende tuttavad mehed.

Karistused identiteedivarguse kuritegude eest

Identiteedivarguse kuritegudes mõisteti karistuseks kuni kuus kuud vangistust. Kaks isikut sai karistuseks reaalse vangistuse, peale identiteedivarguse mõisteti nad süüdi ka muudes kuritegudes. Kahe isiku vangistus jäeti tingimisi katseajaga kohaldamata, ühe süüdimõistetud karistus asendati üldkasuliku tööga.

Allikad:

Kivi, K. (2010). Eestimaa mehe omapärane lennureis Rootsi. Eesti Ekspress. <http://www.ekspress.ee/news/paevauudised/eestiudised/eestimaa-mehe-omaparane-lennureis-rootsi.d?id=33178893> (08.03.2011)

³ Kohtuasi nr 1-10-13819